

101 – Simulacijski Resursi

Priručnik za mentore

Brijačnica

HEADS-UP

Sadržaj

1. Predstavljanje Priručnika za Mentore. Što je radikalizacija?	3
1.1. Bilješke za Mentore	5
2. Ishodi učenja.....	6
3. Tema 1: Uzroci Radikalizacije. Mediji	7
3.1. Aktivnosti Tema 1.....	9
4. Tema 2: Faze Radikalizacije. Politike.....	11
4.1. Aktivnosti Tema 2	12
5. Tema 3: Fokus. Predrasude I Radikalizacija u Europi.....	14
5.1. Aktivnosti Tema 3	14

1. Predstavljanje Priručnika za Mentore. Što je radikalizacija ?

Ovaj *Priručnik za Mentore* dizajniran je kao vodič za mentore koji upotrebljava *Simulacijske resurse* – Kako se dogodi radikalizacija (IO1); razvijen u sklopu HEADS-UP Projekta. Ključni je intelektualni rezultat HEADS-UP projekta; Podizanje svijesti o tome kako se dogodi radikalizacija za veću sigurnost pojedinca i zemlje; financiran kroz Erasmus+ Program. HEADS-UP je inovativan projekt koji teži podići svijest među edukatorima na prvim linijama, roditeljima i mladima u cijeloj Europi, o procesima uključenim u radikalizaciju i osjetljivost mladih ljudi da postanu radikalizirani kroz današnju sveprisutnu internet i društvenu medijsku sredinu.

Ovaj *Priručnik za Mentore* razvijen je od strane Jaitek-a, kao dio HEADS-UP projekta, kako bi podržao mentore koji mladima predstavljaju temu radikalizacije u razrednoj nastavi. Ovaj *Priručnik za Mentore* koristi se zajedno sa Simulacijskim videozapisom pod nazivom **Brijačnica**, koji prikazuje process radikalizacije i ranjivost mladih kroz društvene medije.

Sadržaj ovog *Priručnika za Mentore* predstavljen je niže kroz niz tema s povezanim aktivnostima. Kao takvi, mentori su zaduženi za pregled sljedećih tema i aktivnosti te odabir aktivnosti koje najbolje odgovaraju mladim učenicima s kojima rade. Nije potrebno da mentori predaju sav material iz priručnika mladima. Svaka aktivnost planirana je kao serija od 50-60 minutnih lekcija, kako bi bile lakše integrirane u nastavne planove i programe za školu i obrazovanje mladih.

Definicije radikalizma su raznolike. Ovo je ponajviše zbog upotrebe u političkoj areni gdje se definicije koriste kako bi motivirale politički odabir. Pojam radikalizam tek je ušao u društveni rječnik u posljednjih nekoliko godina i kao rezultat često se brka s terorizmom i ostalim sličnim pojmovima.

Radikalizacija najčešće nije događaj, nego je više proces u kojem su pojedinci privučeni u aktivnost povezanu s terorizmom. U mnogim slučajevima ovaj proces se povezuje s potragom za identitetom, značenjem i zajednicom. Ono je društveni process u kojem su ravnopravni odnosi važni za uvjeravanje pojedinca da je terorizam ispravan i legalan smjer akcije.

Na najosnovnijoj razini, radikalizacija je proces u kojem ljudi postaju radikalni. U mnogim definicijama "radikalan" se shvaća kao određeni mentalni sklop. To se često naziva "kognitivnom radikalizacijom". Pojam kognitivne radikalizacije koristi se za opisivanje političkih ideja koje su nespojive s temeljnim demokratskim načelima i mogu se odnositi na različite oblike ili rasnu ili vjersku nadmoć ili ideologije koje negiraju osnovna prava ili demokratska načela. Kognitivna radikalizacija razlikuje se od radikalizacije ponašanja. Odnosi se na (često nasilne ili prisilne) radnje koje proizlaze iz radikalnih ideja.

Definicija koju je predložio drugi europski projektni konzorcij, TERRA (www.terratoolkit.eu), "radikalizacijom" smatra:

„Individualni ili kolektivni (grupni) proces u kojem se, obično u situaciji političke polarizacije, normalna praksa dijaloga, kompromisa i tolerancije između političkih aktera i grupa s različitim interesima napušta od strane jedne ili obje strane u korist rastuće predanosti angažiranju u konfliktnoj taktici vođenja sukoba. To može uključivati (I) korištenje (nenasilnog) pritiska i prisile, (II) različite oblike političkog nasilja osim terorizma ili (III) djela nasilnog ekstremizma u obliku terorizma i ratnih zločina. ”

Ova definicija kombinira mnoge aspekte koji su manje ili više djelomično spomenuti u drugim definicijama:

- To je individualni proces, kao i grupni proces, stoga treba uzeti u obzir psihološke i socijalne čimbenike.
- Odlikuje ga odbacivanje legitimnosti postojećeg poretka.
- Može dovesti do nenasilne taktike, kao i do nasilnih ili terorističkih akata.
- Obuhvaća procese ideološke i društvene izolacije od društva i dvojakih svjetonazora.

1.1. Bilješke za Mentora

- Teoretski sadržaj i aktivnosti sadržani u ovom Priručniku osmišljeni su da djeluju kao upozorenje za vaš rad s mladima. Kao takav,

- *video Brijanica* treba koristiti samo kao polaznu točku, a grupnom radu i raspravama treba omogućiti prirodni razvoj iz ovog videozapisa. ^[L]_[SEP]
- Ove se aktivnosti trebaju provoditi pomoću fleksibilnog pristupa uvođenja teme radikalizacije mladima kroz grupni rad.
- Sav sadržaj potreban za isporuku ovih aktivnosti, uključujući audiovizualni video simulacije, dostupan je i može se preuzeti s platforme HEADS-UP za e-učenje: www.heads-up.online. ^[L]_[SEP]
- Prije svake sesije osigurajte da se telefoni isključe tijekom radionice i zatražite otvorenost i svjesnost svih učenika. ^[L]_[SEP]
- Budući da je ovo problematična tema za mlade, ne zaboravite pokušati uključiti sve mlade i potaknuti ih na sudjelovanje i postavljanje pitanja. Na kraju svake grupne diskusije, dobro je sažeti glavne točke i tražiti od grupe da se suglasnost da se može krenuti dalje.

2. Learning outcomes.

Završetkom ovih simulacijskih resursa, učenici će biti u mogućnosti:

1. Identificirati postojanje **jednostranih informacije** od strane medija i političara
2. Znati da postoji **manipulacija** od strane medija i političara, potrebno je biti kritičan u vezi pročitanih i viđenih informacija.
3. Ispraviti **predrasude** stvorene iz pristranih informacija i manipulacija kako bi bile tolerantne i pune poštovanja, uz identificiranje svih vrsta radikalizacije.
4. Razumijeti da se **radikalizacija** ne događa samo po pitanju religije ili jednosmjerno. Prepoznati radikalizaciju i kao fašističku, na primjer ili proizašlu iz govora mržnje izazvnog u Europi prema muslimanskoj kulturi.

3. Tema 1: Uzroci Radikalizacije. Mediji.

Uzročni faktori su konkretni događaji (npr. incidenti, problemi, odabiri) koji iniciraju ili dodatno utvrđuju radikalizaciju. Ovi se faktori razlikuju od usputnih faktora, kao što je iskustvo neimaštine; to su faktori povezani s identitetom osobe, simboličkom ili fizičkom prijetnjom. Uzročni faktori mogu se odnositi na prekretnice ili katalizatore. Događaji koji služe kao prekretnica pokreću proces radikalizacije. Događaji koji služe kao katalizator ubrzavaju proces radikalizacije. Uzročni faktori mogu stoga dovesti do promjene u smjeru i brzini procesa radikalizacije.

Uzročni faktori mogu se pojaviti na različitim razinama: mikro razini (razina osobe), mezo razini (razini grupe i drugih izravnih društvenih veza) i makro razini (socijalna, nacionalna i međunarodna razina).

- Uzročni faktori na **mikro razini** spadaju u osobnu sferu. Ti se faktori odnose na događaje koji rezultiraju osobnom krizom koja je povezana s povećanom osjetljivošću na radikalizaciju. U ovom videu, dvije djevojke su naučile, vjerojatno iz subjektivnih iskustava, da su ljudi s određenim pojavama i pozadinama (u ovom slučaju Arapi) loši ljudi i da se ponašaju u skladu s njihovim uvjerenjima koja uzrokuju štetu.
- Na **mezo razini** fokus je na grupnoj dinamici. Ovdje nalazimo uzroke koji su povezani s društvenim okruženjem. Netko bi se mogao sjetiti sljedećih događaja: razbijanje društvenih veza, susret s radikalnom osobom, pridruživanje radikalnoj skupini, dogovor o sklapanju braka, uključivanje u kamp za obuku i suočavanje s propagandom kao primjerima pokretača radikalizacije na mezo razini. Društvene veze nalazimo u školama, sportskim klubovima i unutar obitelji. Razbijanje ove vrste veze može na različite načine utjecati na proces radikalizacije. Može dovesti do traženja značenja i jačanja veze s radikalnom skupinom. Na početku procesa radikalizacije, raskid s društvenim okruženjem može izazvati radikalizaciju. Takav prekid može se dogoditi i onda kada je osoba već član radikalne skupine i ova skupina ga potiče da prekine veze sa svojim društvenim okruženjem. U slučaju religiozne radikalizacije može doći do prekida sa starom vjerom i sl.

- **Makro razina** se odnosi na uzročnike na nacionalnoj i / ili međunarodnoj razini. Na makro razini obično postoje tri pokretača radikalizacije, a to su: poziv na djelovanje, uočen napad na vlastitu grupu te vladine politike usmjerene na nečiju grupu i radikalizaciju. Poziv na djelovanje može biti uzročnik u procesu radikalizacije. Opći poziv radikalne organizacije može potaknuti ljude u naprednoj fazi procesa radikalizacije da se pridruže borbi. Za ljude koji su ranije smatrali da nema više izlaza poziv se može smatrati izlaznom situacijom. Osim poziva na akciju, napadi na nečiju grupu smatraju se okidačem na ovoj razini. Ekstremističke skupine mogu se pozivati na takve događaje kako bi regrutirale nove članove. Oni mogu objasniti sukobe i vojne intervencije kao ratni proglas protiv društvene grupe ili religije, što uviđa druge da se pridruže njihovom cilju. Konačno, odsutnost intervencije može dovesti i do radikalizacije. Ako jedna grupa vjeruje da je njihova vlada trebala intervenirati u uočenoj nepravdi, to može uzrokovati da radikalisti reagiraju nasilnim ili ekstremističkim načinima.

Međutim, drugi uzročni čimbenici su eksterni za pojedinca, uključujući i kolektiv. Govorimo o medijima. Budući da se islamistička radikalizacija posljednjih godina povećala u Europi, mediji su ponudili subjektivne informacije koje samo povećavaju islamističke terorističke akcije. Uz sve to, manje informacija se plasira o valovima useljenika koji umiru na Mediteranu ili se ignorira porast fašizma koji u sve većoj mjeri dolazi na vlast u mnogim europskim zemljama.

Ovakva manipulacija medija informacijama ili fokus na samo jedan dio priče povećavaju ili mogu biti jasni uzroci za radikalizaciju, s jedne i/ili druge strane. Ostvaruje se, prije svega, govor mržnje i ekstremističke ideologije. Stoga je nužno shvatiti da se radikalizacija ne događa samo zbog vjerskog podrijetla (kao što je islamistička radikalizacija), nego i zbog političkih ili ideoloških razloga (tj. fašizama).

3.1. Aktivnost Tema 1.

Predviđeno vrijeme: 1 sat

Ishodi učenja

Na kraju ove aktivnosti, studenti će biti u mogućnosti:

- Imati jasniju ideju o tome što je radikalizacija i kako nastaje.
- Razmišljati o pitanju djelovanju faktora koji utječu na proces radikalizacije.
- Davati kritičku prosudbu na kulturne, društvene i ostale faktore o procesu.

Aktivnost započinje olujom ideja (brainstormingom) s učenicima o tome što misle da je radikalizacija te kako nastaje. Ideje će biti zapisane na ploči u jednom stupcu pod ŠTO JE TO?, a u drugom KAKO NASTAJE?

Nakon toga u grupama formiranim po četvero ljudi morati će pripremiti razumne argumente o tome zašto se radikalizacija pojavljuje te sa kojim od prethodnih definicija se najviše slažu. Kako bi se odradila ova aktivnost potrebno je to učiniti na slijedeći način:

1. Grupe, po četvero ljudi, glasaju koja im se od navedenih definicija radikalizacije najviše sviđa i objašnjavaju zašto (argumentiraju svoj odgovor).
2. Traže informacije na Internetu o tome zašto se odvija proces radikalizacije, možete im dati videozapise, fotografije i dijagrame...

Nakon što završite ovu vježbu koja će trajati otprilike 15 minuta, grupe se udružuju i na ploči u trećem stupcu bilježimo definiciju koja je postala jasna nakon razmjene kao i argumente.

Tada ćemo prikazati videozapis *Brijačnica* i postaviti nekoliko pitanja nakon završetka. Pitanja: što mislite o videozapisu? Što se njime htjelo poručiti? Da li mislite da se radikalizacija događa češće nego što mislimo? Da li je potrebno pripadati određenoj kulturi ili vjeri kako bi bili u riziku od radikalizacije?

Ponovno u grupama moći ćete doći do zaključka putem 1-2-4 tehnike. To je slijedeće:

1. Prvo individualno odgovorite na pitanja (2 minute).

2. Usporedite svoje odgovore s partnerom, pokušajte u parovima doći do zajedničkog odgovora (4 minute)
3. Ponovno provjeravamo s dva para svake grupe I pokušamo doći do konsenzusa koji će se predstaviti pred cijelim razredom (5 minuta).

Po završetku navedenog, održava se debata, svaka grupa prezentira svoju ideju I nakon toga su u mogućnosti izraziti svoje mišljenje, osporavati itd.

Naposljetku, glavne ideje s kojima se svi slažu bit će prikupljene na ploči.

Ovime je lekcija završena.

4. Tema 2: Faze radikalizacije. Politike.

Istraživanja pokazuju da postoji dvostupanjski put do radikalizacije.

Prva faza odnosi se na putovanje prema formiranju stava, gdje pojedinac počinje imati ekstremističke poglede. Prva faza putovanja događa se kada je ranjivo/osjetljivo stanje uma izloženo radikalizirajućoj ideologiji i privlači pojedinca prema ekstremističkom gledištu.

Smatra se da je osjetljivo stanje uma rezultat kombinacije faktora, koji mogu uključivati pozadinske probleme (npr. ukorijenjeni kriminal, problematična obiteljska pozadina);

- **Iskustva i utjecaji** (npr. prijatelji, obitelj, mediji), i
- **Nezadovoljene psihološke potrebe** (za pripadnošću, statusom i značenjem) za stvaranje otvorenosti prema ekstremističkoj ideologiji. [L] [SEP]

Druga faza usmjerena je na ponašanja, gdje se ekstremistički pogledi pretvaraju u nasilne akcije. Druga faza radikalizacije rezultat je produbljene predanosti ekstremističkoj svrsi uzrokovanoj jednim od triju čimbenika: društvenim (gdje je cijena izlaska iz ekstremističke mreže visoka); emocionalnim (odvajajući se od eksternih utjecaja i produbljujući svoj emocionalni angažman s terorističkim ili ekstremističkim uzrokom) ili iskustvenim (sudjelujući u aktivnostima povezanim s terorizmom).

Drugi modeli opisuju proces radikalizacije kroz četiri faze, no svi ti različiti stupnjevi uključeni su u gore spomenuti dvostupanjski proces. Ovi modeli u četiri faze stavljaju naglasak na određene trenutke u procesu koji su identificirani kao plodonosni momenti za proces radikalizacije. Od modela koji predstavljaju četiri faze, najčešći je četverostupanjski model:

1. **Pre-radikalizacija:** život pojedinaca prije radikalizacije.
2. **Samoidentifikacija:** pojedinac počinje biti pod utjecajem radikalista i polako se udaljava od svog bivšeg identiteta.
3. **Indoktrinacija:** pojedinac se identificira s radikalistima na dubljoj razini - postaje posvećen pomaganju ili podupiranju radikalističkog uzroka.
4. **Radikalizacija:** pojedinac je voljan djelovati prema svojim novim uvjerenjima i idealima.

Pojam "radikalizacija" koristimo za opisivanje procesa pojedinca kojeg privlači ekstremistička ideologija - "radikalist" je stoga netko tko utječe na druge da se uključe, održavaju i produbljuju svoje sudjelovanje u nasilnim ekstremističkim i terorističkim aktivnostima. Utjecaj radikaliste može djelovati kao katalizator za teroristički angažman mnogih pojedinaca koji kasnije postanu teroristi. Dok radikalisti mogu biti vješti manipulatori, često mogu biti i pristojni, društveni, simpatični i samodisciplinirani. Takvi pojedinci mogu pokazati niz pozitivnih ponašanja i karakteristika (kao što je Tariq i njegovi prijatelji u videu), i često su te pozitivne osobine one koje tim pojedincima daju moć da utječu na druge.

U fazama radikalizacije važno je spomenuti ključni čimbenik koji utječe na njih: političari. Suočeni sa strahom od islamističkih napada i radikalizacije u Europi, mnoge ekstremne političke snage došle su na vlast i usadile u društvo misli mržnje i odbacivanja svega što ima veze s muslimanskom kulturom. Unutar faza, ovo odbacivanje koje je stvoreno prije ove kulture, u ljudima koji su isti stvara krizu identiteta koja može dovesti do radikalizacije.

Ti politički govori generiraju radikalizaciju, ne samo islamističku, nego i fašističku. Stvaranje predrasuda prema slici osobe, mjestima obožavanja određene religije, pa čak i od strane stranaca (određenih mjesta).

4.1. Aktivnosti za Temu 2.

Predviđeno vrijeme: 1 sat

Ishodi učenja

Do kraja ove aktivnosti, učenici će biti u mogućnosti:

- Razdijeliti faze radikalizacije i faktore koji mogu utjecati na nju.
- Iznesiti kritičku prosudbu o tome koja su sredstva koji mogu potaknuti radikalno ponašanje.
- Promišljati o ulozi politike, medija, itd. u procesu radikalizacije.

Tijekom videozapisa određene su ideje i zamisli naglašene, kako bi se provele aktivnosti ove teme oslonit ćemo se na videozapis *Brijačnica*. Kada završi pregled videa, učenici će pred cijelim razredom reći koji aspekti smatraju da su najvažniji prema stupnjevima radikalizacije, bilo da ih jasno identificiraju ili ne.

Podijeliti ćemo učenike u razredu u dvije grupe; jedna polovica mora dati argumente koji idu u prilog ponašanju dviju djevojaka u videu i koji su protiv dvojice dječaka (vlasnika brijačnice i klijenta). Druga polovica će morati učiniti upravo suprotno, odnosno, dati argumente protiv ponašanja dviju djevojaka i u korist dvojice dječaka. Imaju vremena da svaka grupa iznese svoje argumente (oko 15 minuta).

U ovoj aktivnosti moraju braniti ono za što su dobili uputu da brane, a ne ono što stvarno misle. Nakon toga će biti grupna rasprava u kojoj će morati iznijeti sve opcije i razmišljanja koje ljudi mogu imati o toj temi. Na ovaj način želi se potaknuti kritičnost i promišljanje. Rasprava će trajati oko 15-20 minuta.

Nakon rasprave u grupi, mentor će iskoristiti priliku kako bi istaknuo kako je teško složiti se s nečim kada imamo o tome unaprijed stvorenu misao (koja je bila pokušaj provociranja).

Pri kraju mentor će podijeliti post-it papiriće i svaka osoba će dati svoje stvarne točke gledišta (svoje misli) te ga zalijepiti unutar okvira na zidu. Ostavit će im 10 minuta da pojedinačno razrađuju svoj prikaz, a onda će ga svaki učenik priljepiti te argumente kratko prokomentirati pred svima. Taj prikaz mora sadržavati aspekte koji su najviše privukli pozornost aktera koji utječu na konfiguraciju ideologije (politika, mediji, prijatelji ...). Učitelj će ga usmjeriti.

5. Tema 3: Fokus. Predrasude I radikalizam u Europi.

Zbog uzroka I faktora koji utječu na samu radikalizaciju, potrebno je naglasiti različite fokuse radikalizacije. Unutar medija I politika, neutemeljeni strah u Europskom društvu proizvodi određene predrasude koje nas čine nekritičnima I čine da povjerujemo prvom naslovu koji pročitamo.

Radikalizacija, kao što smo vidjeli, nije nastala samo po pitanju religije, može također biti politička ili ideološka. Glavni problem je što pri spomenu radikalizacije, mnogi ljudi povezuju i stavljaju u fokus Islamističku radikalizaciju. Ignoriranje fašističkog buma u Europi ili ekstremističkih i radikalnih političkih stranaka koje zadobivaju veliku moć.

Isto tako, ovdje se stvaraju i drugi problemi. U Sredozemlju putuju i propadaju, pod teškim uvjetima, stranci koji bježe iz svojih zemalja iz istog razloga zbog kojeg ih ne puštamo: straha. Nakon govora mržnje i jednostranih informacija koje primamo, bojimo se da su oni stranci koji bježe iz svojih zemalja zbog ratova, diktatura i terorista koji onda napadaju Europu. ,

Problem je u fokusu; broj napada u Europi ne odgovara strahu koji se stvara među stanovništvom, kroz medije i političare. Ne filtriramo i ne razlikujemo ljude koji su radikalizirani i mnogo napada, i stranaca ili imigranata koji traže drugo mjesto za život.

Rješenje je u obrazovanju, stvaranju kritičnih ljudi koji znaju kako da stave sa strane predrasude koje se stvaraju ugledom, kulturom, mjestom štovanja, poslom... Pored svega, razumijevanje da radikalizacija nije samo islamistička i da se provodi u velikom zemalja Europe. Ne smijemo dozvoliti da budemo vođeni strahom.

5.1. Aktivnosti Teme 3.

Predviđeno vrijeme: 1 sat

Ishodi učenja

Na kraju ove aktivnosti, učenici će biti u mogućnosti:

- Razviti kritičko mišljenje o sličnostima i razlikama između prošlosti i sadašnjosti u temama po pitanju religije, ideologije itd. i uvidjeti koji su plodovi radikalizacije rezultirali.
- Naučiti više o procesu radikalizacije i povezanosti s političkim, društvenim i kulturološkim strukturama na svjetskom nivou.
- Razmišljati o različitim tipovima ideoloških, religioznih ili kulturoloških

radikalizacija

Po pitanju ove teme proći ćemo kroz program razmišljanja I debate. Radi ovoga ponovno ćemo pogledati videozapis Brijačnica, ovaj put tražiti ćemo od učenika da pogledaju poruku koja je izvan radikalizacije, u većini društvenih poruka, situacijama u zemljama, političarima itd.

Nakon pregleda, pitati ćemo ih da li su prepoznali nekog od političara koji se pojavljuju u videozapisu, što oni rade, što misle zašto su u ovom videozapisu I koju prouku imamo namjeru poslati kroz videozapis.

Ako ne znaju gotovo nijednog političara, mentor će im reći tko su oni te koje političke mjere imaju po pitanju imigracije I izbjeglica.. Od tog trenutka, rasprava će početi o tome smatraju li da je ova vrsta mjere opravdana. Za raspravu ćemo ostaviti oko 15 minuta.

Zatim ćemo predložiti aktivnost Usporedi i Razlikuj. Ova aktivnost je sljedeća:

U grupama od po 4 osobe će se dati četiri fotografije, svaki par će raditi s dvijefotografije koje su slične jedna drugoj. Primjer može biti:

Prvi par radi s ove dvije fotografije:

Drugi par radi s ove dvije fotografije:

Nakon što dobijete fotografije, imat ćete 15 minuta da odgovorite na sljedeća pitanja:

1. Po čemu su fotografije slične? U čemu je razlika između njih?
2. Navedite kako izgledaju i koliko se razlikuju.
3. Napravite kratak zaključak o tome što vidite te što mislite o tome što vidite.

Nakon što prođe 15 minuta, morat će razmjenjivati ideje među parovima, tako da svaka četveročlana grupa na kraju ima dva projekta koja odgovaraju četirima fotografijama. Konačno, svaka grupa će izložiti svoje projekte ostatku razreda i bit će obješene na zid tako da budu vidljive.

Ova aktivnost završava komentarom od strane mentora o važnosti obrazovanja i povijesti kako se ne bi ponavljala prošla djela te temeljne uloge koju to ima u procesu radikalizacije, budući da nedostatak kritičkog razmišljanja dovodi do toga da je pojedinac osjetljiviji i ranjiviji na bilo koju organizaciju, bez obzira na ideologiju, kulturu ili religiju.